

Підходи до вимені

Тандем, ялинка, паралель чи карусель — вибір залежить від розмірів дійного стада, особливостей побудови виробничих приміщень та кількості доярок.

НАТАЛІЯ КОЛОС

За даними офіційної статистики, в Україні близько 95% господарств все ще практикують прив'язний тип утримання корів. Тому перед молочними господарствами, що мають на меті перейти з прив'язного на безприв'язне утримання, постає питання: як найбільш безболісно для себе, тварин та власного гаманця здійснити цей перехід? Насамперед треба з'ясувати, який тип та розмір дойльного залу вибрати. А визначитися з цим непростим завданням власникові ферми й допоможе ця публікація. Отже, про кожен тип дойльних залів окремо.

Тандем

Дойльний зал «Тандем» було розроблено у США. Неавтоматичні дойльні зали цього типу передбачають чимало зусиль оператора, спрямованих на відкривання та закривання дверей, які контролюють рух тварин

у залі. Саме тому такі дойльні зали слід встановлювати переважно в господарствах із невеликим поголів'ям. Однак автоматизація робить такий зал цікавим варіантом також для тих фермерів, які мають дещо більше поголів'я. Дойльний зал «Тандем» ідеально підходить для дійного стада не більш ніж 150–200 корів.

Через те що кожна корова заходить та виходить із залу незалежно від інших корів, продуктивність залу відносно висока. Тварини, які потребують додаткової обробки, або ті, що видоюються повільніше, можуть потрібний час залишатися в залі, не впливаючи на загальну його продуктивність. Той факт, що наступна корова може заходити до стійла одразу після завершення доїння попередньої, також забезпечує ефективну роботу обладнання. Індивідуальне доїння та окремі бокси також гарантують спокійну поведінку тварин.

У дойльному залі «Тандем» кожна корова розміщується таким чином, що вся її бічна частина повернута до доярки (тобто тварина стоїть вздовж дойльної ями), що забезпечує кращий доступ до вимені. Крім того, система ідентифікації тварин дозволяє легко виявляти хворих і поранених корів ще на початковій стадії.

Недоліком «Тандема» слід назвати відносно велику відстань між дойльними апаратами (відстань дойльної ями), через що у процесі доїння дояркам доводиться більше ходити. До того ж, на відміну від інших типів дойльних залів, де корови заходять групами і процес доїння має певний ритм, у цьому разі доїння є процесом безперервним і хаотичним, внаслідок чого втомлюваність доярок підвищується.

Ялинка

Стандартні дойльні зали з розташуванням стійл «Ялинка» впродовж багатьох років залишаються найпопулярнішими. Можливо, така популярність зумовлена тим, що такий дойльний зал добре підходить для стада до 450 корів, обслуговується він лише двома-трьома доярками.

Довжина переходів доярки між коровами менша порівняно з дойльним залом «Тандем», що передбачає певну економію часу. Крім того, коровам також потрібно долати меншу відстань порівняно з дойльним залом

Дойльний зал «Тандем»

Дойльний зал «Ялинка» з швидким виходом

Доїльний зал «Паралель»

«Тандем». Це веде до збільшення ефективності переміщення корів. Потрібна площа доїльного залу в розрахунку на одну корову є меншою порівняно з доїльним залом «Тандем». Водночас, розміщення корів у доїльному залі «Ялінка» є дещо складнішим, особливо якщо розмір корів різний. Для подолання цієї незручності сучасні «Ялінки» можуть бути укомплектовані рухомими грудними підпорками із пневматичним приводом. Коли оператор натискає кнопку, грудна підпорка обережно спонукає корову рухатися до задньої огорожі, що забезпечує оператору найкраще положення для доїння. Коли корова виходить, грудна підпорка рухається вперед, надаючи більше місця для її швидшого виходу.

Паралель

Такий тип доїльного залу останнім часом став дуже популярною альтернативою. Одна з основних його переваг полягає в тому, що корови під час доїння розташовуються перпендикулярно до краю доїльної ями і хвостом до доярки, тож відстань між ними набагато зменшується. Це означає, що порівняно з доїльними залами «Тандем» і «Ялінка» для доїльної ями потрібно набагато менше місця. Корови заходять швидше, оператор швидше працює та менше втомлюється. Корови виходять із залу одночасно або групами по трое-четверо. Обслуговує такий зал дві-чотири доярки.

Рухомий грудний упор із пневматичним приводом дає змогу обережно переміщувати корів до грязьового щитка для оптимального положення вимені під час доїння. Також це дає змогу запобігти різким рухам копит корів назад. Усі трубки до доїльних стаканів розташовуються між задніми ногами. Це практично

унеможливує вибивання коровою доїльного стакану. Захисна труба на грязьовому щитку ями та окантовка доїльної ями запобігають бриканию корів. Будь-який гній під час доїння потрапляє у спеціальний канал, розташований над дояркою. Це означає, що доїльне обладнання залишається чистим під час усіх етапів доїння. Доїльний зал «Паралель» ідеально підходить для стада до 3000 корів.

Карусель

Хоча перший доїльний зал роторного типу було спроектовано в США 1930 року, лише з 1960-го він став популярним у Східній Європі, Великобританії, Новій Зеландії та США.

Під час доїння корови по черзі заходять на рухому платформу зі стійлами та плавно рухаються на ній від входу до виходу. Завдя-

ки руху платформи дояркам не потрібно підходити до кожної корови, адже ті самі «підїжджають» до них. Залишається тільки підготувати тварину до доїння, розмістити доїльний апарат й виконати обробку вимені після доїння. Будь-які інші маніпуляції виконуються автоматично.

Характерними рисами цього доїльного залу слід назвати високу продуктивність на стійло-місце, зручність роботи доярок, обслуговування залу меншою кількістю працівників. Доїльний зал «Карусель» є ефективним з погляду продуктивності праці, оскільки його можна легко автоматизувати; він розроблений для стад, де потрібна висока пропускна спроможність. Доярка витрачає мало часу для переміщення між коровами і може сконцентруватися на основних завданнях доїння. Доїльний зал роторного типу підходить для стада до 3000 корів.

Кожен з названих типів доїльних залів може бути укомплектований різноманітним пакетом автоматизації. Для підвищення продуктивності праці доярок і звільнення їх від рутинних операцій зал може додатково обладнуватися датчиками потоку молока й системою автоматичного зняття доїльного апарату. За рахунок цього збільшується продуктивність самого залу та виключається «сухе» доїння. Найкращих результатів можна досягти завдяки використанню комп'ютеризованої системи управління стадом, один з модулів якої здійснює облік надоїв.

Наостанок треба зазначити, що єдиного алгоритму вибору того чи того типу доїльного обладнання для будь-якої ферми не існує. Все вирішується індивідуально.

nataly.kolos@agpmedia.com.ua

Доїльний зал «Карусель»